СПРАВКА ЗА НАУЧНИТЕ ПРИНОСИ НА ТРУДОВЕТЕ НА ДОЦ. Д-Р ЙОВКА ПОПОВА СЕКЦИЯ „РАЗВЪЖДАНЕ И ТЕХНОЛИГИИ В ГОВЕДОВЪДСТВОТО“ ЗЕМЕДЕЛСКИ ИНСТИТУТ – СТАРА ЗАГОРА

във връзка с участие в конкурс за заемане на академичната длъжност “Професор” по професионално направление 6.3. Животновъдство, научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“

ПРИНОСИ ОТ ДИСЕРТАЦИЯТА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“

Приноси с оригинален характер

1.Проучено е комплексното влияние на размера на говедовъдните ферми, начина на отглеждане, използваната техника и степента на механизиране на процесите върху разхода на труд за обслужване на животните.

1. Извършено е задълбочено изследване за връзките и зависимостите на размерите на говедовъдните ферми с технологиите, икономическите и финансовите пезултати.

2. Разработено е уравнение за прогнозиране на разхода на труд за обслужване на животните във ферми с различен размер и различни технологични варианти още на ниво идеен проект.

3. Разработена и предложена методика за определяне на финансовите пезултати в зависимост от размера на фермите.

4. Предложени са конкретни приложни препоръки за проектиране и усъвършенстване на съществуващата организация на

производство /размери, цикъл на прозводство, инвестиции, погасяване на кредити/ в млечното говедовъдство.

ПРИНОСИ НАНАУЧНИТЕ ПУБЛИКАЦИИ ВЪВ ВРЪЗКА КОНКУРСА ЗА ИЗБОР НА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ“

Приноси с оригинален характер

1. В голяма част от трудовете е намерено необходимото съчетание за оценката на двата аспекта – зоотехническата и икономическата, с оглед постигането на оптимални решения в млечното говедовъдство. В основната част от научните разработни се прилага метода на експеримента, вкл. и в икономическата им част.

2. Доразработени и прецизирани са някои теоретични въпроси на организацията на производството в отрасъла говедовъдство, оценени са някои важни икономически фактори, които имат особено важно значение в периода на присъединяването на страната към ЕС:

– специфизирани са основните математико-статистически методи при определяне разходите на труд и е разработен методологичен подход за приложението им

-за първи път в страната е проведено комплексно проучване на влиянието на всички елементи на производствения процес и са предложени конкретни нормативи за разхода на труд при отглеждане на крави

- използвани са комплексни показатели за оценка ефективността на производството според размера на фермата, стойността на лихвите по кредитите, гратисния период и реализационните цени в млечното говедовъдство.

Приноси с научноприложен характер

1. Направена е икономическа оценка и е определена икономическата ефективност на производството на мляко в комбинация с отглеждането на телета за угояване и женски телета и юници за разплод във ферми с различен размер.

2. Направена е сравнителна икономическа оценка на продуктивните показатели между различни породи, както и според нивото на продуктивност, системата на отглеждане, площта за лежане и поведение на животните.

3. Изследван е ефектът от механизиране на процесите във ферми с различни технологични варианти.

4. Изследани са факторите, влияещи върху избора доилна зала „Рибена кост“ в говедовъдни ферми с различен размер.

5. Определено е влиянието на различни покривни конструкции, ширините на сградите при различни начини на отглеждане и конструктивни решения върху разхода на труд и материали.

6. Проучена е интензивността на отбора при крави от Черношарената популация.

7.Изследван е генетичния пилиморфизъм на пет протеинови системи в кръвта на крави от ХФП и КП, възможностите за изключване на достоверно бащинство – по системи и общо за петте, както и връзката на отделните генотипове от дадена система с млечната продуктивност и биохимичните показатели на кръвта.

8. Установена е млечната продуктивност, продуктивното дълголетие и пожизнената млечност, връзката между възраст на първо отелване и млечна продуктивност, корелациите, регресията, повторяемостта и унаследяемостта на основни селекционни признаци.

ПРИНОСИ НА НАУЧНИТЕ ПУБЛИКАЦИИ ВЪВ ВРЪЗКА КОНКУРСА ЗА ИЗБОР НА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ „ПРОФЕСОР“

Приноси с оригинален и научноприложен характер

1. Съвременните изследвания в Европейските страни, изведени с млечни крави и овце показват нарастващ научен интерес към генетичния полиморфизъм на млечните протеини и връзката му с биологичните и технологични качества на млякото. Получените резултати от проведените изследвания позволяват да се препоръча въвеждането на коагулационната способност на млякото като селекционен признак, пряко свързан с икономическата ефективност на производството и преработката на мляко.

Установен е полиморфизмът на млечните протеини при крави и овце /№ 56,59/. Изследвани са качествения състав и коагулационната способност на млякото от различни породи говеда, овце и кози и наличието на D-алела /44, 51, 53, 54 и 55/.

2. Селекцията в развитите страни се води посредством икономическа дефинирана развъдна цел, включваща все повече признаци, характеризиращи функционалния тип на животните. Установените изменения на икономическите тегла на млечната и месодайна продуктивност дават информация за относителното икономическо значение на отделните признаци и прилагането на биоикономически модели с цел анализ на количествените и качествени характеристики на млечната и месодайна продуктивност при различни породи.

Установени са измененията на икономическите тегла на признаци, характеризиращи месодайната продуктивност при Кафявото говедо и млечната продуктивност на крави от породата Холщайн в България /№ 14 и 62/.

3. Адаптирането на нашето овцевъдство към изискванията на пазара е свързано с интродукцията на високоспециализирани породи за месо. Установените продуктивни признаци, които са близки до тези за породата във Франция, както и добрите икономически показатели позволяват да се препоръча използването на породата Мутон Шароле както чистопородно, така и чрез скръстосване с оглед получаването на висококачествено агнешко и шилешко месо.

Проучени са продуктивните признаци и икономическата ефективност на отглеждането на породата Мутон Шароле в България /№ 19, 20/.

4. Установеното положително влияние на пробиотик „Zoovit" върху метаболитните процеси и здравословното състояние на животните е предпоставка за приложението му при храненето и подобряване здравния статус на животните.

Проучено е влиянието добавянето на пробиотик „Zoovit" в дажбите на телета от породите Кафяво и Черношарено говедо и агнета от СПБМ върху среднодневния прираст, здравния статус и биохимичните показатели на кръвта./№ 46 и 47/.

Приноси с научноприложен характер

1. Индустриализацията през втората половина на 20-ти век доведе до обезлюдяване на големи райони в планинските и полупланински региони на страната. С продължаващата урбанизация процесите в тази насока се задълбочават и значението на животновъдството като източник на доходи през цялата година за хиляди хора нараства. Проучените възможностите за отглеждане на различни видове и породи животни, като получените резултати дават възможност на фермерите за правилен избор в зависимост от техните цели и предпочитания относно вид на отглежданите животни,

размер на фермата, продуктивно направление, ниво на селекция, степен на осигуряване с необходимите фуражи и преработка на добитото мляко.

Установена е икономическата ефективност на отглеждането на говеда и овце от различни продуктивни направления в планинските и полупланински региони на страната /№ 31,32, 48, 49 и 66/. Проучени са влиянието на степента на интеграция на говедовъдно и растениевъдно производство, както и преработката на добитото мляко върху икономическата ефективност на производството /№22 и 36/.

2. Икономическата ефективност на производството е ключов фактор при избора на мениджърски решения. Проучването на икономическата ефективност на производството във ферми в различни региони, с различно продуктивно направление, ниво на селекция и технологии на отглеждане е предпоставка за подобряване на организацията, управлението и ефективността на производството.

Проучена е икономическата ефективност на производството в овцевъдни ферми с различни направления и различни региони на страната /№ 17, 48, 65, 66, 67, 68/.

3. Запазването на генетичното разнообразие е ресурс за бъдещо производство на храни, социалноикономическа стабилност на големи райони от страната, както и опазване равновесието в околната среда. Проучванията относно продуктивните и икономически показатели при отглеждането на автохтонните породи подпомагат формирането на развъдната политика в страната и възможностите за субсидиране на тези породи.

Проучена е продуктивността и икономическата ефективност на отглеждането на някои автохтонни породи овце – Каракачанска, Медночервена шуменска, Карнобатска /№ 11,12, 24, 25, 32/.

4. Проведени са редица експерименти за установяване на комбинационната способност на Българското кафяво говедо и Холщайн-

фризийското говедо с породи за месо – Лимузин, Херефорд, Салер и Шароле. Получени са резултати за месната продуктивност, биологична ефективност на продукцията и индекси на хетерозис, както и икономическата ефективност на комбинационната способност.

Проучени са комбинационната способност на БКГ и ХФГ с породи за месо и икономическата ефективност на угояването /№1, 2, 4, 5 и 7/.

5. Плодовитостта е основен селекционен признак, обуславящ в голяма степен ефективността на производството в овцевъдството. Във връзка с това проучванията относно прилагането на хормонални схеми за индуциране на еструс и стимулиране на овулацията е предпоставка за получаване на повече агнета в нетрадиционен период, когато търсенето на пазара е по-голямо, и повишаване на икономическата ефективност на производството.

Проучени са хормонални схеми за стимулиране на еструс при овце и икономическа ефективност от приложението им /№52, 60, 64/.

6. През последните години конюнктурата на пазара на овцевъдни продукти у нас придава по-голяма икономическа тежест на признаците, характеризиращи месодайността. Проведени са редица експерименти за установяване на угоителните качества на агнета от различни породи - Тракийска тънкорунна порода, Ил дьо Франс, Старозагорска, кръстоски на Тракийската тънкорунна порода с Австралийски меринос, установени са угоителните качества и икономическата ефективност на угояването. Получените резултати подпомагат фермерите при избор на мениджърски решения.

Проучени са угоителните качества на агнета от различни породи – Тракийска тънкорунна порода, Ил дьо Франс, Старозагорска, кръстоски на Тракийската тънкорунна порода с Австралийски меринос и икономическата ефективност на угояването /№ 8, 10, 18/.

7. Установяването на фенотипните зависимости между екстериорните измерения, оценка на телесно състояние /ОТС/ и продуктивните показатели дава ценна информация, която е от значение за правилното организиране на мениджмънта на стадата и гарантира по-висока икономическа ефективност на производството.

Проучена е връзката между Оценка на телесното състояние и продуктивността при овце и млади разплодни животни от Тракийската тънкорунна порода /№34, 38, 41, 42, 60/.

8. При съвременните условия за развитие на говедовъдството и възможностите за подпомагане от различни европейски програми все повече нараства интересът на фермерите към изграждане на нови или реконструкция на съществуващи стради за отглеждане на говеда. Съществуват разнообразни технико-технологични решения, но от разпределението на технологичното обзавеждане в сградите зависи размерът на общите инвестиции и зоохигиенните параметри. Резултатите от проведените проучвания са предпоставка за избор на икономически целесъобразен технологичен вариант.

Установено е влиянието на вътрешното разпределението на сгради с различен капацитет и технологии на отглеждане на говеда върху инвестициите и зоохигиенните показатели / № 3, 6, 16, 33, 35, 37, 39, 40, 45/.

Приноси, свързани с научноприложна, Преподавателска, експертна и друга дейност.

Научноприложна дейност

• Съавторство на 2 селекционни програми

• Съавторство при написване на 8 научно-популярни издания

• Разработени 12 инвестиционни и бизнес проекта за финансиране от различни мерки от ПРСР.

Учебнообразователна дейност

• Преподавателска дейност

- участие като лектор с хорариум над 1500 часа по различни проекти

- ментор на 63 студенти по проект BG051PO001-3.3.07-0002 „Студентски практики"

• Участие в изпитни комисии за докторанти и докторантски минимум- 3 бр.

• Ръководство на докторанти

- научен ръководител на 2 докторанти: ас. Даниела Йорданова – защитил и Станимира Славова – зачислен.

Експертна дейност

• Рецензент на научни проекти и отчети на научни проекти от ССА и ТУ – 10 бр.

• Участие в научно жури със становище за присъждане на научната и образователна степен „Доктор" – 1 бр.

• Участие в научно жури със становище за присъждане на академичната длъжност „Доцент" – 5 бр.

• Член на работна група по биволовъдство и говедовъдство за разработване на добри практики за отглеждане на животни, назначена със заповед на министъра на земеделието – 2008 г.

• Член на работна група по говедовъдство за разработване на програма за развитие на животновъдството в периода 2007-2009 г.

Изготвил:.....

/доц. д-р Йовка Попова/